

College van B&W

Uw contact Ronald Berkvens

T (020) 540 46 27

F (020) 540 45 59

r.berkvens@amstelveen.nl

AAN
de gemeenteraad Amstelveen

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen

*Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum
van deze brief*

Datum 20 mei 2025

Ons kenmerk Z25-051627

Betreft Grip op jeugdhulp: beperken stijging uitgaven

Geachte raad,

De uitgaven aan de jeugdhulp zijn de afgelopen jaren in Nederland fors gestegen. Ook in Amstelveen lopen de uitgaven op zoals ook blijkt uit de jaarrekening 2024 die recent aan uw raad is toegezonden. Ondanks de compensatie voor deze uitgaven vanuit het Rijk als gevolg van de besluitvorming bij de voorjaarsnota, blijft de steeds verdere stijgende lijn van de uitgaven een punt van zorg voor het college. Het steeds oplopend budgettair beslag van de jeugdhulp op de gemeentebegroting is niet wenselijk en uiteindelijk onhoudbaar.

Wij intensiveren daarom eerdere maatregelen via drie sporen én voegen een nieuwe maatregel toe om te sturen op beheersing van de uitgaven. Nieuw is dat wij naast sturing op zorgzwaarte en op individuele zorgtrajecten nu ook integrale, financiële doelen willen afspreken met jeugdhulpaanbieders in de vorm van een besparingsopgave op hun omzet. We vragen onze aanbieders planmatig, resultaatgericht, navolgbaar en voor dit jaar al de lasten te drukken. Hiermee beogen wij verdere stijging van uitgaven aan jeugdhulp te voorkomen. In deze brief gaan we nader in op de achtergrond van de te nemen maatregelen.

Aanleiding

De uitgaven voor jeugdhulp zijn in onze gemeente sinds 2022 met 20 procent gestegen (exclusief de inflatiecorrectie). Vanaf 2017 zijn de uitgaven verdubbeld (exclusief inflatiecorrectie). Hierbij geldt dat slechts een tiende van de toename kan worden verklaard doordat er meer kinderen in zorg zijn. De rest van de stijging is het gevolg van hogere uitgaven per jeugdige (mede als gevolg van zwaardere problematiek) en van de toename van het aantal zeer complexe casussen in onze stad.

Landelijk

Landelijk krijgt stijging van uitgaven waarmee gemeenten geconfronteerd worden veel aandacht. Gemeenten, aanbieders, rijk en anderen hebben met afspraken in de Hervormingsagenda samen ingezet op kwaliteit en (financiële) houdbaarheid van de jeugdhulp.

De afgelopen jaren is er doorlopend discussie over de vraag of gemeenten voldoende middelen krijgen om de jeugdhulp te bekostigen. Rijk en gemeenten hebben zich verbonden aan adviezen van de Commissie Van Ark die bekostiging, ontwikkeling van uitgaven en Hervormingsagenda analyseert. Deze commissie heeft onlangs gepleit voor een fikse stijging van de bekostiging via het gemeentefonds, deels met terugwerkende kracht. Uit de kabinetsonderhandelingen over de voorjaarsnota is naar voren gekomen dat het rijk gemeenten structureel zal compenseren voor de stijgende uitgaven. Voor de langere termijn anticipeert het kabinet op aanzienlijke besparingen voorzien in de Hervormingsagenda Jeugd waar gemeenten en rijk samen verantwoordelijk voor zijn. Daar voegt het rijk twee nieuwe besparingsmaatregelen aan toe: een eigen bijdrage vanaf 2028 en beperking van de duur van trajecten. De jaarlijkse stijging van de uitgaven en de onzekerheid over toekomstige besparingen maken dat wij niet kunnen afwachten.

Wij blijven ons inzetten voor tijdige passende jeugdhulp, in bijzonder voor de meest kwetsbaren, én zullen tegelijk inzetten op beperken van het beroep op zorg (aantal kinderen in zorg verminderen) en op beperken van de zorgintensiteit. Dat vraagt iets van onszelf, van inwoners, ketenpartners (zoals aanbieders, verwijzers, onderwijs) en gemeenschap en is juist zo belangrijk omdat bij voortgaande uitgavenstijging, zoals ook Van Ark stelt, preventieve en collectieve voorzieningen onder druk komen staan. Dat willen wij voorkomen.

Beperken van uitgaven jeugdhulp

Dat de vraag naar jeugdhulp in Nederland niet daalt, de Jeugdwet – zoals aangehaald door de Commissie Van Ark – weinig mogelijkheden tot harde begrenzingen kent, gecertificeerde instellingen als verwijzers wel kunnen verwijzen naar jeugdhulp maar niet naar bijvoorbeeld volwassen GGZ en sommige zorgsoorten schaars zijn, bemoeilijkt onze opgave. Onze inzet heeft zeker al een substantieel meetbaar resultaat van bijna € 1 miljoen per jaar opgeleverd, zoals wij eerder aan u berichtten in de jaarstukken 2023 en in het raadsbesprek van juni 2024.

Om de uitgaven te beheersen hebben wij afgelopen jaren samen met de gemeente Aalsmeer in ons jeugdhulpstelsel primair ingezet op:

- Beperken instroom huisartsen (m.n. via praktijkondersteuners jeugd-GGZ)
- Beperken instroom jeugdbescherming (m.n. intensieve vrijwillige hulpverlening en sturen op inzet niet gecontracteerd aanbod)
- Beperken instroom gemeentelijke toegang en bevorderen uitstroom uit zorg (vroegtijdig signaleren, o.a. op scholen, inzetten op eigen kracht en normaliseren en regie op zorgtrajecten).

Deze inzet is steeds op basis van ervaringen in de afgelopen anderhalf jaar verder geïntensiveerd of uitgebreid. We illustreren dat aan de hand van enkele voorbeelden:

- Intensievere controle en eerdere signalering van (mogelijke) aanvragen verlengde jeugdhulp, in bijzonder bij verwijzing van gecertificeerde instellingen;
- Aanpassing van de aanvraagroute: als een indicatie van de huisarts of medisch verwijzer afloopt, moeten ouders/verzorgers voortaan via de gemeentelijke toegang een verlenging aanvragen;
- Specifieke aanpak voor mentale problemen bij tieners en onderzoek naar inzet van tienerwerk, oprichten van een Plusvoorziening voor Buitenschoolse Opvang en speciaal zorgaanbod op/nabij het speciaal (basis)onderwijs;
- Meer aandacht voor zwaardere casuïstiek opdat tijdige hulp en hulp die de jeugdige duurzaam in een betere, zelfstandige situatie brengt leidend is.

Met deze intensiveringen hebben we geprobeerd de uitgavenstijging te beteugelen en de zorg op peil te houden. De stijging van de uitgaven is gedempt voortgegaan: het aantal kinderen in zorg is gestegen, de duur en zwaarte van zorgtrajecten groeide en de landelijk aangejaagde aanpassingen in de zorgstructuur -zoals afbouw gesloten instellingen- hebben een opdrijvend effect. Daarnaast blijft de druk op de zorg door personeelstekorten onverminderd groot.

In 2025 intensiveren we de bestaande maatregelen:

- met huisartsen voeren we gesprekken over het vergroten van de dekking van praktijkondersteuners jeugd GGZ en over beperken van de instroom in combinatie met het gebruiken van collectieve voorzieningen;
- de gemeentelijke toegang zal meer aandacht besteden aan de vragen 'wat is normaal, wat kan de inwoner met diens omgeving zelf aan c.q. oplossen, in welke gevallen is jeugdhulp echt een oplossing of is er iets anders aan de hand, kan hulp nog iets bijdragen?' met het oogmerk het aantal kinderen in zorg en de duur van trajecten te verkleinen;
- verder zal de gemeente cohorten van zwaardere problematiek (denk aan verblijfszorg, crisiszorg, verlengde jeugdhulp vanaf 18 jaar e.d.) screenen om te zien of er goedkopere en/of betere zorgopties zijn en of er opstoppen zijn in de keten (bijvoorbeeld naar een woning of naar volwassenen zorg) die opgelost kunnen worden en die vanuit perspectief van inwoner en gemeentefinanciën goed zijn.

Daarnaast zullen wij aanbieders gericht besparingsopgaven vragen. In combinatie met bovenstaande intensiveringen beogen wij met aanbieders meer gezamenlijk eigenaarschap voor de totale financiële problematiek te bewerkstelligen. De aanbieders hebben ten aanzien van de intensiteit en duur van de zorg, de kwaliteit en resultaatgerichtheid van de zorg en de uitstroom en doorstroom van cliënten in onze ogen veel directe invloed. Zij hebben deze verantwoordelijkheid en wij verwachten dat zij zich zullen committeren aan de opgave.

Tot slot

Wij zijn ons bewust dat wij een forse opgave hebben en dat we alles op alles moeten zetten om met andere verwijzers, aanbieders, ketenpartners en onze eigen organisatie de ontwikkeling van de uitgaven te beïnvloeden. Op basis van de verwachte stijging van de uitgaven voor 2025 ten opzichte van 2024 is in de perspectiefnota een verhoging van de begroting voor dit jaar opgenomen. Tevens verwerken wij de besluitvorming van de voorjaarsnota van het Rijk en de meicirculaire in de perspectiefnota.

Net als andere jaren zullen wij uw raad in twee raadsbesprekken in het voor- en najaar nader informeren over de situatie van de jeugdhulp en de ontwikkeling van de uitgaven te beginnen op woensdag 28 mei. Bij die gelegenheden of zo nodig tussentijds zullen wij u informeren over de voortgang en resultaten.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.